

Janina Horbatowska

Polski adwokat w Wolnym Mieście Gdańsku

Palestra 19/9(213), 99

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2.

JANINA HORBATOWSKA

Polski adwokat w Wolnym Mieście Gdańsku

W numerze gdańskim „Palestry” wydaje się wręcz konieczne wspomnieć o jedynym adwokacie Polaku, który mając do wybuchu II wojny światowej swoją kancelarię adwokacką w Gdańsku, powrócił po wojnie do tego miasta i podjął tu praktykę adwokacką. Był to adwokat dr Brunon Stanisław Romanowski.

Adwokat Brunon Stanisław Romanowski urodził się w dniu 8 maja 1906 r. w Gdańsku jako syn urzędnika pocztowego.

Po ukończeniu w dniu 15 marca 1927 roku Gimnazjum Państwowego w Gdańsku, studiował na uniwersytetach w Monachium, Berlinie i Królewcu, gdzie w dniu 23 grudnia 1931 roku ukończył Wydział Prawa.

Po odbyciu aplikacji sądowej złożył w czerwcu 1935 roku egzamin sędziowski w Berlinie. Tytuł doktora praw uzyskał w kwietniu 1936 roku w Würzburgu.

Wniosek jego o dopuszczenie do adwokatury w b. Wolnym Mieście Gdańsku był przez Senat Gdański kilkakrotnie odrzucany, i to tylko z tej przyczyny, że Romanowski był Polakiem. Dopiero po długotrwałych interwencjach oficjalnych oraz w następstwie osobistych wpływów wywartych na ówczesnego prezydenta Senatu Wolnego Miasta Gdańska Greisera Brunon Stanisław Romanowski uzyskał w dniu 28 lutego 1936 roku zezwolenie na wykonywanie praktyki adwokackiej w Gdańsku.

Jako adwokat prowadził wyłącznie sprawy polskie z ramienia Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku oraz sprawy mniejszości polskiej.

W chwili wybuchu wojny adwokat Romanowski został wraz z członkami swej rodziny aresztowany przez gestapo i przebywał przez 4 miesiące jako zakładnik na Grabówku, przedmieściu Gdyni.

Po zwolnieniu z więzienia ewakuowano go do Generalnej Gubernii, gdzie pracował jako tłumacz w kancelarii notariusza Małachowskiego-Łempickiego w Warszawie, a później, po wpisaniu go na listę adwokatów w Warszawie, jako syndyk Komisarycznego Zarządu Nieruchomości.

W dniu 27 marca 1942 roku został ponownie aresztowany przez gestapo pod zarzutem antyhitlerowskiej działalności i wysłany do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, a następnie do Mauthausen.

Po uwolnieniu go z obozu przez wojska amerykańskie, wyjeżdża w maju 1945 roku ogólnym transportem do Warszawy, a z początkiem sierpnia 1945 roku powraca do rodzinnego, polskiego już Gdańska gdzie podejmuje zaraz praktykę adwokacką. Kancelarię swą prowadzi w Gdańsku-Wrzeszczu przy ul. Politechnicznej Nr 4 — wraz z adwokatem Pawłem Martinem.

Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 stycznia 1948 r. powołany został w skład Rady Adwokackiej w Gdańsku.

Był wybitnym prawnikiem, cenionym i bardzo lubianym przez kolegów, a jego przedwczesny zgon w 1948 roku wzbudził powszechny żal wśród członków Izby gdańskiej.